

Bangsbostrand

Bangsbostrand ligger ca. 2 km syd for Frederikshavn. Det var oprindeligt et lille fiskerleje, hvorfra fiskerne fangede rødspætter ved grundene ud for Bangsbostrand. Og fiskernes små havne bygget af sten ud fra kysten, de såkaldte kåse, er stadig synlige ved udmundingen af Bangsbo Å i Kattegat.

Fiskerne kendte de farefyldte grunde ud for kysten, der strækker sig langs kysten fra Bangsbostrand mod nord. Foto: Nordjyllands Kystmuseum, ca. 1900.

Da fiskerne kunne overskue det farefyldte farvand fra kysten, var det naturligt, at nogle af fiskerne også tilbød sig som lodser helt fra 1500-tallet. For Bangsbostrand var det første sted ved Dvalegrundene, som skibene mødte, når de sejlede langs Jyllands kyst på vej mod Norge eller Vesterhavet.

Men lodseriet i Bangsbostrand først blev etableret i 1799. Det skyldtes, at overlods Poul Løwenørn besøgte Bangsbostrand i 1797. Og den kendsgerning, at Bangsbostrand var det første sted, skibene mødte ved de farefulgte grunde ud for kysten, var begrundelsen for, at lodserne i Bangsbostrand blev autoriseret i form af et reglement for et kongeligt godkendt lodseri ved Bangsbostrand.

Så i 1799 opstod to lodserier, som hurtigt fik 10 lodser. Og efter omkring 90 års forløb havde der været ansat 22 lodser i Bangsbostrand. De fleste var ansat i lodseriernes første år i sejlskibenes storhedstid, men beskæftigelsen som lodser ebbede ud i takt med, at dampskibene fortrængte sejl-skibene. I de mellemliggende år blev lodserne samlet i 1834 i Frederikshavns, Bangsbostrands og Hirtsholmenes Lodseri. Lodserierne i det nordlige Kattegat endte senere som Skagen Sølodseri.

Lodsningen fra Bangsbostrand ophørte reelt i 1880'erne. Men lodseriet i Bangsbostrand blev først nedlagt i 1911 af Marineministeriet efter den længstlevende lods død. For det var kun Marineministeriet i København, der kunne oprette og nedlægge lodserier. Men det er ikke det eneste lodseri, der er ophørt på samme vis. Selv i 1950'erne måtte Forsvarsministeriet erkende, at nogle lodserier havde opgivet ævred uden ministeriets vidende og accept.

Skrevet af Danmarks Lodsmuseumsforening.